

GENDERKLIC VOOR JONGENS

EEN CREATIEVE GIDS VOOR
LEERKRACHTEN & SCHOLEN

aan de slag met jongeren over mannelijkheid

10 TIPS VOOR IN DE KLAS, VOOR DE LEERKRACHT

HEB GEDULD MET JEZELF,
HET KOST TIJD OM
JE LOS TE MAKEN VAN
DE ALOMTEGENWOORIGE,
DIEP INGEBAKKEN
GENDERSTEREOTYPEN

WERK BEWUST
AAN EEN GELIJKE
AANPAK
VAN JONGENS
EN MEISTES
IN DE KLAS

REAGEER
ADEQUAAT
OP
EMOTIES
BIJ JONGENS

WIJS
DE JONGEREN
OP
HUN EIGEN
GENDERSTEREOTYPEN

CORRIGEER
ONMIDDELLIJK
KLEINERENDE
EN
BELEDIGENDE
UITSPRAKEN

MAAK MANNELIJKHEID
- DE MOOIE EN MINDER
LEUKE KANTJES -
BESPREEKBAAR BIJ
DE JONGEREN

MAAK
MANNELIJKHEID
BESPREEKBAAR
BIJ
JE COLLEGA'S

PLAN JAARLIJKS
EEN SPECIEFIEKE
SESSIE ROND
GENDERGELIJKHEID,
MANNELIJKHEID
EN VROUWELIJKHEID

INTEGREER
DEZE INHOUD
WAAR MOGELIJK
OOK IN JE
LESSENPAKKET

BLIJF
BIJLEREN
OVER
GENDER

1. HEB GEDULD MET JEZELF, HET KOST TIJD OM JE LOS TE MAKEN VAN DE ALOMTEGENWOORDIGE, DIEP INGEBAKKEN GENDERSTEREOTYPEN

Bewuste niet-stereotiepe overtuigingen zijn niet voldoende om alle stereotiepe reacties te vermijden: je onbewuste is doordrongen van stereotypen en zal die heel vaak als een soort short-cut gebruiken. Vandaar dat we zeer kritisch moeten blijven ten opzichte van onze eigen automatische gedachten en reacties, we moeten onszelf als het war een stukje her-programmeren. Harvard noemt dit fenomeen Implicit Associations, je kan jezelf testen op hun site. <https://implicit.harvard.edu/implicit/>

2. WERK BEWUST AAN EEN GELIJKE AANPAK VAN JONGENS EN MEISJES IN DE KLAS

Evalueer jezelf kritisch: verwacht je hetzelfde van meisjes en jongens? Speek je ze op dezelfde manier aan? Krijgen ze van jou dezelfde soort feedback? Krijgen ze evenveel spreektijd? Onbewust hebben de genderstereotypen die we meekrijgen vanuit onze opvoeding en die telkens weer worden versterkt door hun eindeloze herhaling in de media, invloed op hoe je als leerkracht jongens en meisjes percipieert en hoe je op hen reageert. Wil je bewuster voor de klas staan dan kan je heel wat inspiratie vinden op RoSa's site *genderindeklas*! <http://www.genderindeklas.be>

3. REAGEER ADEQUAAT OP EMOTIES BIJ JONGENS

Als een jongen huilt, krijg je twee soorten reacties: ofwel probeert zijn omgeving direct de emotie in de kiem te smoren omdat het niet 'mannelijk' lijkt, ofwel denkt die dat het wel heel erg moet zijn omdat hij een jongen is. Adequaat reageren op emoties bij jongens komt erop neer dat je de emoties van jongens en meisjes dezelfde kwaliteit van aandacht en ruimte geeft. Meer hierover kan je vinden onder de module *Jongens en emoties* in het gedeelte lesmaterialen.

4. WIJS DE JONGEREN OP HUN EIGEN GENDERSTEREOTYPEN

Jongeren herkennen zonder problemen genderstereotypen in de media maar ze hebben het veel moeilijker om zicht te krijgen op hun eigen stereotypen en hoe ze die toepassen op zichzelf en op anderen. In het deel lesmateriaal kan je een ludieke klasoefening vinden die dat mooi in kaart brengt: *De ideale man*.

5. CORRIGEER ONMIDDELIJK KLEINERENDE EN BELEDIGENDE UITSPRAKEN

Wees alert voor stereotiepe gedragingen en uitspraken van de jongeren zelf; heel vaak lijkt het om onschuldige grapjes te gaan maar daarmee houden jongeren elkaar gevangen in genderstereotiepe verwachtingen over gedrag en persoonlijke voorkeuren. En de drang om erbij te horen is zodanig sterk dat jongeren maar moeilijk aan de dwingende kracht van stereotypen ontsnappen. Wijs hen daarop. Neem de tijd om een aantal typische grapjes en opmerkingen te deconstrueren en op hun onderliggende vaak niet zo onschuldige boodschap te wijzen.

6. MAAK MANNELIJKHEID - DE MOOIE EN MINDER LEUKE KANTJES - BESPREEKBAAR BIJ DE JONGEREN

Jongeren hebben al vaak de boodschap gekregen dat meisjes en vrouwen het op bepaalde vlakken moeilijker hebben dan mannen. Mannelijkheid wordt echter zo goed als nooit in vraag gesteld, terwijl normen over mannelijkheid een heel sterke invloed hebben op de identiteitsvorming en het welbevinden van jongens. In *Mannelijkheid onderzocht* kan je heel wat achtergrond vinden over de problematische kant van deze mannelijkheidsnormen.

7. MAAK MANNELIJKHEID BESPREEKBAAR BIJ JE COLLEGA'S

Gendergelijkheid is iets dat je in praktijk brengt in elk vak op school: genderstereotypen over meisjes en wetenschap, jongens en zorgzaamheid zijn nog lang de wereld niet uit. Elke leerkracht kan in haar of zijn les een boodschap van gelijkheid inbouwen, door bijvoorbeeld op vroegere en bestaande ongelijkheden te wijzen en te tonen hoe het ook anders kan. Praat er eens over in de lerarenkamer en breng vooral eens het onderwerp mannelijkheid ter sprake: vraag naar elkaars ervaringen en observaties over hoe de jongeren daar bewust of onbewust mee omgaan.

8. PLAN JAARLIJKS EEN SPECIFIEKE SESSIE ROND GENDERGELIJKHEID, MANNELIJKHEID EN VROUWELIJKHEID

Geef je Nederlands, geschiedenis, sociale wetenschappen, godsdienst of moraal, dan is dit vrij makkelijk: gender is voor al deze vakken een relevante inhoud. Technische en wetenschappelijke vakken lenen zich op het eerste zicht hier wat minder toe, maar ook dan kan je op een meer indirecte manier gendergelijkheid aandacht geven in de inhoud (zie tip 9) en vooral ook in de vorm doordat je je klas gender-gelijk aanpakt. Maar ook voor deze vakken is het interessant om elk jaar eens stil te staan - in een vakoverschrijdend project bijvoorbeeld - bij hoe jongens en meisjes zich al dan niet verschillend verhouden ten opzichte van die vakgebieden en in welke mate genderstereotypen die blik bepalen. Meer inspiratie vind je onder het **Lesmateriaal**!

9. INTEGREER DEZE INHOUD WAAR MOGELIJK OOK IN JE LESSENPAKKET

Heb je het over de politieke actualiteit? Bekijk dan eens even hoe het staat met de m/v verhouding in het parlement. Aardrijkskunde? Er zijn volkeren waar de mannen de zorg voor kinderen opnemen. Geschiedenis? De positie van de vrouw in het oude Egypte was verrassend modern. Sport? Mannen zijn gemiddeld sterker maar daarom zijn ze nog niet allemaal even sportief ingesteld. Biologie? Fascinerend hoe weinig van onze genderstereotypen een biologische grondslag hebben. Elk vak heeft raakpunten met gender, gebruik die om de verbeelding van de jongeren open te breken en ze te laten loskomen van de klassieke genderstereotypen.

10. BLIJF BIJLEREN OVER GENDER

De manier waarop we denken over gender als sociaal geslacht en sekse als biologisch geslacht is nog steeds in volle evolutie: het is een maatschappelijk debat dat nog lang niet is afgesloten. Neem af en toe eens tijd om je kennis bij te spijkeren. Op de pagina **Waar vind je meer info** helpen we je op weg. Je kan je ook laten inspireren door interessante studiedag over het onderwerp!